

Oslava: 200. výročí narození Jana Nepomuka Krouského

Pořadatel: Obecní úřad Katusice

Datum a místo konání: 21. června 2014, Katusice

Generační zkušenost je jedinečná, prý i nepřenositelná. Nepožité události se mnohdy dají pochopit jen stěží, přesto osvojenými zkušenostmi generačně blízkých předků vnímáme a poměřujeme vlastní současnost. Na počátku padesátých let 20. století jistě mnozí předpokládali, že u nás nastal konec selského stavu. Perzekuce postihly jednotlivce i celé rodiny, v nastalé éře tzv. jednotných zemědělských družstev (JZD) a státních statků byly hodnoty prověřené tvrdou prací předků vyvraceny z kořenů. Dnes je tomu jinak. Přes všechno směřování do budoucna se mnozí vrací k odkazu starých rodů. Sílu a vliv selského stavu se však po roce 1989 nepodařilo obnovit, v tom zanechala kolektivizace brázdu, již nelze překlenout. Ostatně i „zastaralé“ slovo sedlák jakoby se vytratilo, dnes spíše farmaříme.

Na staré tradice se ale nezapomíná, naopak jsou připomínány i se svědky zašlé slávy. Tak tomu bylo i v obci Katusice, kde se 21. června 2014 konala oslava 200. výročí narození rolníka a hospodáře, politika a poslance zemského sněmu, mecenáše a vlastence Jana Nepomuka Krouského (1814–1876). V rámci celodenních oslav odhalila obec svému významnému rodákovi pamětní desku na jeho rodném domě. Památku J. N. Krouského pak uctili přítomní ještě v nedalekém kostele Nanebevzetí Panny Marie účastí na slavnostní mši a varhanním koncertu. Krouský pocházel ze starého selského rodu, vyšel z onoho v nejlepší slova smyslu plebejského prostředí, které dávalo sílu a dynamiku národnímu obrození. Ašak svým rozhledem a významem přesáhl horizont nejen obce, ale i regionu, kde staletí před ním hospodařili jeho předci. Kromě jeho kontaktů s významnými osobnostmi doby, jako například s knížetem Rudolfem Thurn Taxisem, Boženou Němcovou, Josefem Kajetánem Tylem a Františkem Ladislavem Riegreem, to symbolicky dokládá i originál rukopisu básně Karla Hynka Máchy *Máj*, který dodnes vlastní rod Krouských. Jestliže se ale doba 19. století jeví z dnešního pohledu jako doba rozvoje a rozkvětu národního, hospodářského a kulturního života české společnosti, tak ve století následujícím po slibném počátku nastal úpadek zapříčiněný politickými změnami, v němž nejen starým selským rodům hrozila zkáza a zapomnění.

Potomky Jana Nepomuka Krouského stihl osud tisíců soukromě hospodařících rolníků, těch, kteří se s hrdostí hlásili ke svému stavu, kteří o sobě kdysi s hrdostí říkali, že pocházejí ze „selského pytle“. Ing. Karel Krouský byl v roce 1951 odsouzen k šestiletému věznění, k propadnutí majetku a k něčemu, čím již, stejně jako ostatní obyvatelé Československa po roce 1948 ve vlastním slova smyslu nedisponoval: ke ztrátě čestných práv občanských. Rodina Krouských, traumatizovaná nuceným vy-

stěhování z rodného statku, musela strpět hanobení odkazu svého předka, jemuž krátce po jeho smrti v roce 1878 místní obyvatelé v Katusicích postavili pomník. Ten byl v době kolektivizace stržen. Bořící *Bestia triumphans* však uspěla pouze dočasně. V roce 1990 byl pomník obnoven. Co je však důležitější – po restitucích postupně byl a dodnes je s nemalým úsilím obnovován rodinný statek, zruinovaný kolektivním hospodařením. Čas nelze zastavit, ne vše lze vrátit zpět, mnohé křivdy nejdou napravit, neměly by se ale stát „brzdou“ do budoucnosti. Nelze zapomínat na prožité a zároveň jde i o to pokusit se obnovit mnohé z toho, na co lze s úspěchem a hrdostí navázat. Dědictví předků se může stát závazkem a inspirací.

Není to úkol pro jednotlivce, ale pro generace. Lze při tom vzpomenout emotivní verše Miloslava Bureše, proslavené v kantátě *Otvírání studánek* českého skladatele a exulanta Bohuslava Martinů (obě díla napsali umělci nikoliv náhodně v těžkých časech let padesátých). Ve skladbě zaznívá vyznání domovu, úcta projevená tradicím předků, na něž je dnes, jak si alespoň myslíme, tak těžké navazovat. Krouským v Katusicích se to daří – to, že mají podporu svého okolí, obce, z níž vyšli, je dobrá zpráva pro naše časy.

*Z těch dědů a bab, co vodám cestu písní otvírali,
co zde studny roubili a pevné plátno tkali,
z nich jsem a vracím se k nim znova.
Co na tom, že jejich dny jsou nenávratně pryč,
z ruky do ruky si podáváme těžký klíč,
klíč od domova.*

◆ Martin Tichý